

Meri hoiab hoolsaid, toidab tegusaid!

EESTI MEREKOOL

Vanemmotorist

EESTI MEREKOOLI ÕPPEKAVA						
Õppekavarühm	MOOTORLIIKURID, LAEVANDUS- JA LENNUNDUSTEHNIKA					
Õppekava nimetus	NIMETUS EESTI KEELES : Vanemmotorist					
	NIMETUS INGLISE KEELES: Able Engine (ABE) Rating					
	NIMETUS VENE KEELES: Вахтенный моторист					
Õppekava kood EHISeS	130657					
ESMAÕPPE ÕPPEKAVA				JÄTKUÕPPE ÕPPEKAVA		
EKR 2	EKR 3	EKR 4 Kutsekesk- haridusõpe	EKR 4	EKR 5	EKR 4	EKR 5
	X					
Õppekava maht (EKAP):	34					
Õppekava koostamise alus:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kutseõppeasutuse seadus. 2. Meresõiduohutuse seadus. 3. Meretöö seadus¹ 4. Kutseharidusstandard 5. Vabariigi Valitsuse 15.08.1995 määrus nr 292 Ühinemine "Meremeeste väljaõppe, diplomeerimise ja vahiteenistuse aluste rahvusvahelise konventsiooniga, 1978 6. Vabariigi Valitsuse 08.08.2013 korraldus nr 369 „Meremeeste väljaõppe, diplomeerimise ja vahiteenistuse koodeksi Manila konverentsi muudatuste heakskiitmine“ 7. Meremeeste väljaõppe, diplomeerimise ja vahiteenistuse (STCW) koodeksi jaotised A-III/4 ja A-III/5 ning jaotiste B-III/4 ja B-III/5 soovitusel 8. IMO mudelkursus 7.09 Mehitatud masinaruumis või perioodiliselt mehitamata masinaruumis kohustusi täitva motorististi pädevused 9. IMO mudelkursus 3.27 Meremeeste turvakoolitus 10. Vabariigi Valitsuse määrus nr 96 20.juunist 2013 „Laevapere liikmete koolitus- ja kvalifikatsiooninõuded ning diplomeerimise kord¹ 					
Õppekava rakendamine (sihtrühmadele ja kasutatavatele õppevormidele)						
Õpe toimub statsionaarse, koolipõhise õppe vormis						
Nõuded õpingute alustamiseks						
1. Haridustasemega seotud piiranguid ei ole.						
Nõuded õpingute lõpetamiseks						
1. On saavutanud järgnevad õpiväljundid:						
(1) Kutse- ja erialased teadmised:						
1) teab ja tunneb põhjalikult vahimotoristi kutseala ja talle vajalikku erialast oskussõnavara, põhimõtteid, tehnoloogiat, omab masinavahi pidamiseks vajalikke teadmisi ja oskusi, kirjeldab laeva osasid ja laeva konstruktsioone, laevakere ja mehhanismide hooldustöid						
(2) Kutse- ja erialased oskused ning iseseisvuse ja vastutuse ulatus:						
1) täidab iseseisvalt vahimotoristi kutseala tööülesandeid, järgib mehaanikutelt saadud korraldusi ning täidab tööohutuse ja isikliku ohutuse nõudeid laeval;						
2) vastutab laevas oma tööülesannete täitmise eest.						
(3) Õpipädevus: õpib ja täiendab end iseseisvalt.						
(4) Suhtluspädevus:						

<p>1) oskab väljendada oma seisukohti ja suhelda nii laeva harjumuspärastes olukordades ja tavapäraste suhtluspartneritega kui ka eriolukordades ja laeva operatiiv- või juhtimistasandi töötavate isikutega;</p> <p>2) kasutab laevaseadmete ja –mehhanismide süsteemide probleemide lahendamisel käepäraseid infomaterjale ja –allikaid ning vajadusel ka abi ja nõu, lisaks otsib, kogub ja töötleb kogutud laeva – seadmete alast teavet.</p> <p>(5) Enesemääratluspädevus: oskab oma töö tulemusi hinnata, lahendada erialaseid probleeme ning lähtuvalt situatsioonist ja vajadusest on võimeline muutma oma käitumist.</p> <p>(6) Tegevuspädevus: käitub tolerantselt ning juhindudes meremeeste eetika- ja käitumisnormidest suudab ennast teostada, toimida teadliku ja vastutustundliku kodanikuna ning dialoogivõimelise ühiskonna- liikmena.</p> <p>(7) Infotehnoloogiline pädevus:</p> <p>1) teab infotehnoloogia rolli, võimalusi ja potentsiaalseid ohte nii töös kui olmes;</p> <p>2) kasutab peamisi interneti võimalusi nii isiklikel kui tööalastel eesmärkidel;</p> <p>3) kasutab juhendamisel infosüsteeme teabe loomiseks, mõistmiseks ja esitamiseks.</p> <p>(8) Algatusvõime ja ettevõtlikkuspädevus:</p> <p>1) oskab väljendada ja kriitiliselt hinnata oma ideid ning osaleb aktiivselt oma karjääriplaani koostamisel</p> <p>2) orienteerub juhendamisel reederfirmade süsteemis ja tööjõu vajadustes ning leiab juhendamisel ka võimalusi enda tööturul rakendumiseks;</p> <p>3) seostab omandatud kutsetaseme erialase ettevalmistuse nõudeid tööturul rakendumise võimalustega</p> <p>2. On täitnud õppekava täies mahus ja saavutanud kõigi õpingute moodulite õpiväljundite puhul lävendi taseme.</p> <p>1) Sooritanud lõpueksami: Vanemmotorist : suuline</p> <p>* Vanemmotoristi tunnistuse saamiseks on vajalik vähemalt kuus kuud meresõidupraktikat vahimotoristina mootorlaeval, mille peamasinate efektiivne koguvõimsus on 750 kW või enam.</p>	
Õpingute läbimisel omandatav(ad)	
Kvalifikatsioon:	Vanemmotorist
Osakutsed:	puuduvad
Õppekava aluseks ei ole kehtiv kutsestandard	
Lõpetamisel väljastatavad dokumendid	1. Lõputunnistus kolmanda taseme kutseõppe õppekava „Vanemmotorist“ läbimise kohta ja hinneteleht 2. Praktikapäeviku alusel väljastatud meresõidupraktika tõend

ÕPPEKAVA STRUKTUUR

Põhiõpingute moodulid

Mooduli nimetus ja number	Maht EKAP	Õpiväljundid
Õpitee ja töö muutuvast keskkonnas (M-1)	5	<p>1. Seab juhendamisel endale õpieesmärged, arvestades oma võimalusi ning piiranguid.</p> <p>2. Saab aru majanduse toimimisest, tööandja ja töövõtja rollidest.</p> <p>3. Kavandab juhendamisel oma panuse väärtuste loomisel enda ja teiste jaoks kultuurilises, sotsiaalses ja/või rahalises tähenduses.</p> <p>4. Mõistab oma vastutust enesearendamisel ja kutsealase karjääri kujundamisel.</p>

Ohutuslane baasväljaõpe (M-20)	1,5	<p>Lähtuvalt STCW koodeksi jaotiste STCW A-VI/1, A-VI/1-1, A-VI/1-2, A-VI/1-3, A-VI/1-4 nõuetest, võttes arvesse jaotise B-VI/1 soovitusi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tegutseb merel laeva mahajätmise häiresignaali tuvastamisel vastavalt signaalile ning kooskõlas kehtestatud korrale. 2. Rakendab laevalt lahkumise järgses tegevuses ja vees meetmeid ellujäämist ähvardavate riskide vähendamiseks. 3. Kasutab tule kustutamisel tuletõrjetööde iseloomule kohast rõivastust ja varustust ning nõuetekohaseid toiminguid, tehnikat ja tulekustutusaineid. 4. Hindab adekvaatselt meditsiinilise hädajuhtumi korral kannatanute kehalist seisundit, vajadusi ja iseenese ohutust. 5. Kasutab õigeid võtteid kannatanule esmaabi andmisel ja transportimisel. 6. Täidab võimalike ohuolukordade korral häireplaanis antud konkreetseid ülesandeid, kasutab sisekommunikatsiooni- ja häiresüsteeme, ohutus- ja kaitseseadmed ning evakuaatsiooniteid. 7. Täidab tööohutuse- ja keskkonnakaitse nõudeid. 8. Järgib laeval tõhusa suhtluse, heade inim- ja töösuhete hoidmise põhimõtteid.
ISPS koolitus (M-28)	0,5	<p>Lähtuvalt STCW koodeksi jaotise A-VI/6 punktide 6–8 nõuetest ja võttes arvesse jaotise B-VI/6 soovitusi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kirjeldab laeva turvaplani ettenähtud tingimuste tagamist. 2. Märkab turvariske ja –ohte. 3. Teostab laeva korralist turvaülevaatus. 4. Kasutab nõuetekohaselt olemasolevaid turvaseadmeid ja turvasüsteeme.
Vahiteenistus masinaruumis, vanemmotorist (M-68)	1	<ol style="list-style-type: none"> 1. Selgitab vahiteenistuse üldist korraldust masinaruumis. 2. Omab ülevaadet laeva masinavahis teenindavatest seadmetest ja süsteemidest. 3. Iseloomustab masinaruumi reisiks ettevalmistust. 4. Kirjeldab ohutustehnika nõudeid vahiteenistuse ajal masinaruumis.
Diiselmootorid, vanemmotorist (M-69)	3	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liigitab sisepõlemismootoreid tööpõhimõtte ja kasutusala järgi. 2. Selgitab diiselmootorite ehitust, põhisõlmi ja detaile. 3. Loetleb sisepõlemismootorite tööparameetreid. 4. Nimetab laevas kasutatavaid kütuseid ja õlisid. 5. Kirjeldab sisepõlemismootorite kütusesüsteeme. 6. Kirjeldab diiselmootorite väljalaskegaaside süsteeme. 7. Loetleb sisepõlemismootorites esinevad rikked.
Abimehhanismid, vanemmotorist (M-70)	2	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liigitab abimehhanisme kasutusala järgi. 2. Kirjeldab laeva teenindavaid seadmeid ja süsteeme. 3. Loetleb abimehhanismides esinevad rikked.
Laevakatlad, vanemmotorist (M-71)	1	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liigitab laevakatlaid konstruktsiooni järgi. 2. Kirjeldab laeva katla eksploatatsiooni nõudeid. 3. Loetleb laevakateldes esinevad rikked.
Meresõidupraktika, vanemmotorist (M-50)	12	<ol style="list-style-type: none"> 1. Täidab vahimotoristi praktikaülesandeid. 2. Esitleb nõuetekohaselt vormistatud praktikapäevikut.

Laeva elektriseadmed, vanemmotorist (M-72)	2	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kirjeldab laeva elektrivarustuse põhimõtteid. 2. Nimetab erinevaid elektriseadmeid ja selgitab nende kasutamist. 3. Kirjeldab laeva elektrisüsteemi erinevate osade hoolduse ja remondi üldisi põhimõtteid. 4. Loetleb elektriohutuse nõudeid laeva elektriseadmetega töötamisel.
--	---	---

Valikõpingute moodulid

Mooduli nimetus ja number	Maht EKAP	Õpiväljundid
Päästevahendi/valvepaadi vanema väljaõpe (M-21)	1	<ol style="list-style-type: none"> 1. Annab õigeid käsklusi päästepaadi või -parve ja valvepaadi veeskamiseks, selle pardale minekuks, laevast eemaldumiseks ja päästepaadi või -parve käitamiseks ning inimeste päästepaadist või -parvelt lahkumiseks. 2. Juhib päästepaati või -parve ja valvepaati laevalt lahkumise järel. 3. Määrab asukoha kasutades määramist abistavaid seadmeid.
Elektritehnika (M-33)	1,5	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tutvustab alalis- ja vahelduvvoolu teooriat ning magnetiliste suuruste mõõtühikuid 2. Kirjeldab elektrivoolu ja magnetvälja vastastikuseid seoseid 3. Lahendab elektrivoolu-ahelate kohta koostatud ülesandeid ning loeb elektriskeeme ja koostab elektrialelaid 4. Kasutades mõõteriistu ja järgides ohutusreegleid mõõdab elektrilisi ja mitteelektrilisi suurusid
Laevade ehitus ja seadmed II (M-67)	1,5	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liigitab erinevaid laevatüüpe 2. Kirjeldab laeva osasid ja laeva konstruktsiooni 3. Kirjeldab laevakere ja mehhanismide hooldustööd ning laeva mereklaarimist
Lukksepatööde praktika (M-207)	3	<ol style="list-style-type: none"> 1. Täidab lukksepatööl töötervishoiu ja tööohutusnõudeid. 2. Valdab põhilisi lukksepatöö võtteid - toorikute ettevalmistamine ja detailide töötlemine ning puurimine ja keermestamine. 3. Käsitseb elektrilisi, mehaanilisi ja käsitööriistu lukksepatööl ning valmistab ette detaile keevituseks. 4. Teeb lihtsamaid keevitustöid.
Erialane inglise keel, vanemmotorist (M-48)	1	<ol style="list-style-type: none"> 1. Teab peast laevatöodes kasutatavat sõnavara 2. Nimetab laeva osasid 3. Kirjeldab individuaalseid ja kollektiivseid päästevahendeid 4. Nimetab laeva meeskonna liikmeid ja nende ülesandeid
Laeva elektriseadmete eksploatatsioon (M-56)	3	<ol style="list-style-type: none"> 1. Selgitab eksploatatsiooni mõistet 2. Kirjeldab elektrimasinate iseloomulikke rikkeid ja nende kõrvaldamist 3. Tutvustab trafode osa laeva elektriseadmete süsteemis 4. Selgitab kommutatsiooni-kaitseaparatuuri ülesandeid 5. Kirjeldab laeva peakilbi ehitust ja hooldamise nõudeid 6. Valib laeva elektri-seadmete montaaži-võtted lähtuvalt elektriskeemist
Materjaliõpetus (M-201)	3	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liigitab materjale nende omaduste ja struktuuri järgi. 2. Kirjeldab metallsete materjalide kasutusvaldkondi ja teraste omaduste muutmise viise. 3. Iseloomustab erinevaid komposiitmaterjale ja nende kasutamisi.

		<ol style="list-style-type: none"> Orienteerub kütuste ja määrdeainete valdkonnas. Toob esile korrosiooni olemuse ja võrdleb selle tõrje viise.
Automaatika alused (M-206)	3	<ol style="list-style-type: none"> Automaatreguleerimise ja -juhtimise põhimõtteid. Loeb automaat-kontrolli, -reguleerimise ja -juhtimise funktsionaalseid skeeme. Koostab automaatika lihtskeeme.
Merekultuur ja etikett (M-208)	1,5	<ol style="list-style-type: none"> Kirjeldab Eesti meresõidu ajaloo etappe, nimetab tuntud meresõitjaid, selgitab kutsealaseid etiketi- ja vormi kandmise nõudeid.
Arvuti töövahendina (M-217)	1,5	<ol style="list-style-type: none"> Kirjeldab arvuti komponente. Koostab ja vormindab dokumente, tabeleid ning esitlusi. Kirjeldab arvutiga töötamise ohtusid.
Merereostus ja keskkonnakaitse (M-235)	1,5	<ol style="list-style-type: none"> Kasutab õigesti keskkonnakaitse põhimõisteid. Kirjeldab biosfääri ja selle koostisosasid, aineringe. Iseloomustab merereostusallikaid ja selgitab merereostuse tagajärji. Selgitab merevee ja ranniku kontrolli ja puhastamise viise.
Põhiteadmised ja -oskused koristamisest ning toidu valmistamisest (M-236)	1	<ol style="list-style-type: none"> Tutvustab koristustöödel kasutatavaid koristusaineid ning koristustarvikuid ja -masinaid Demonstreerib koristustöödel kasutatavaid töövõtteid Järgib koristustöödel töötervishoiu ja -ohutuse nõudeid Tutvustab laevas kasutamiseks soovitatavaid toiduaineid, varutavaid koguseid ja säilitamisviise Loetleb laevas toidu valmistamiseks kasutatavaid töövahendeid ja -seadmeid Selgitab toidu valmistamise põhilisi etappe, lihtsamaid toidu valmistamise viise ja võtteid, toidunõude puhastamise vahendeid ja võtteid Tutvustab toidu valmistamise ja isikliku hügieeni nõudeid
<p>Õppija on kohustatud valima vähemalt 6 EKAP mahus valikõpinguid. Õppekavas sisalduvad valikõpingud toetavad ja laiendavad kutseoskusi. Valikained kinnitatakse õppetöö algul õpperühma üldisesse õppeplaani. Õpilasel on õigus valida valikmooduleid kooli teistest õppekavadest õppekorralduseeskirjas sätestatud korras.</p>		

Õppekava kontaktisik

ees- ja perekonnanimi:	Ain Randi
ametikoht:	Laevamehaanika õppeliini juhtivõpetaja
telefon:	510 1084
e-post:	ain.randi@mereskool.ee
Märkused: Õppekava ja moodulite rakenduskavad on kättesaadavad kooli kodulehel www.mereskool.ee	

Viimati muudetud 30.03.2026